ACADEMIC SPECTRUM

2026-yil 2-son

Ilmiy-metodik jurnal
Научно методический журнал
Scientific and Methodical Journal

ISSN 3093-9089

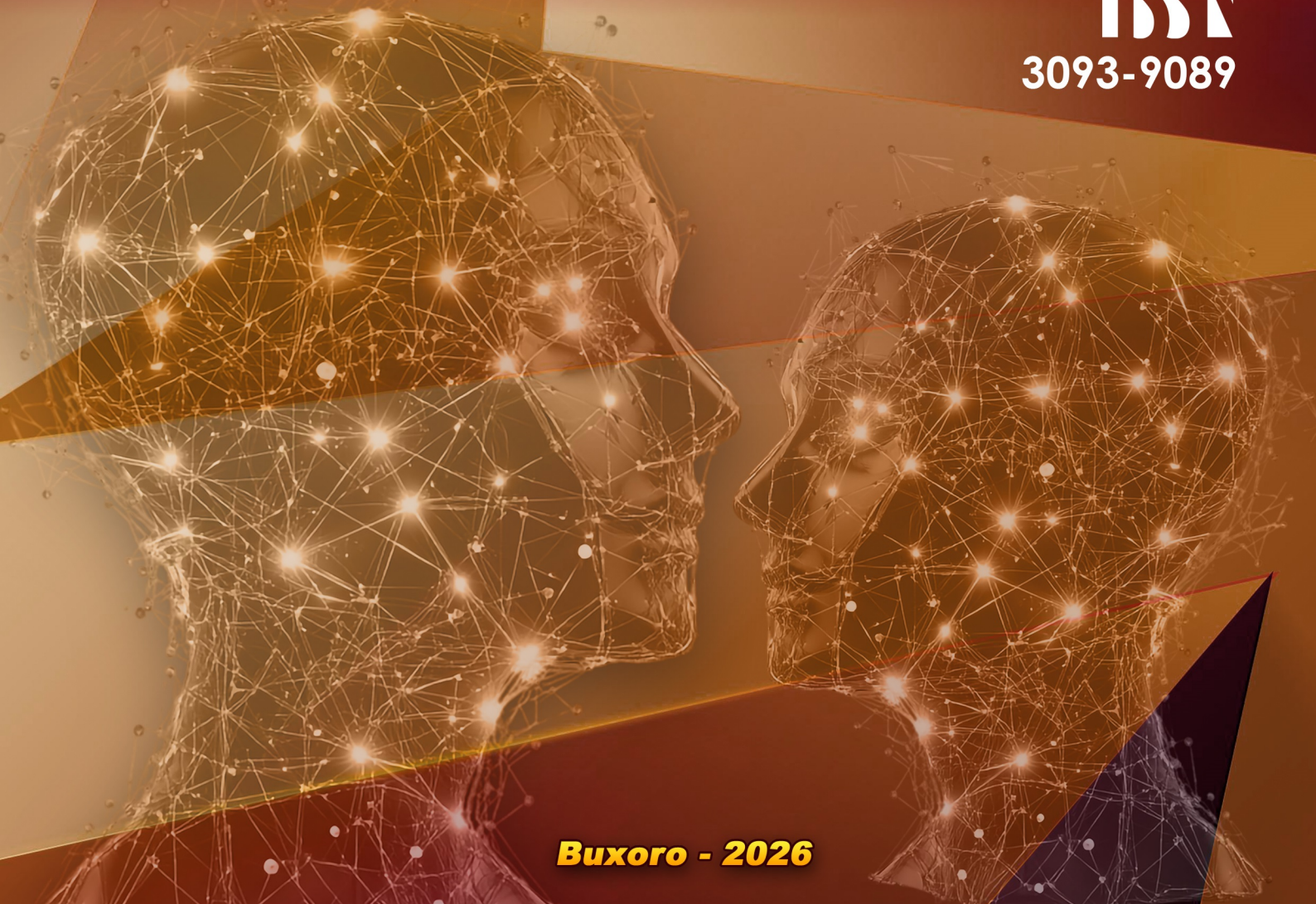

Buxoro - 2026

ACADEMIC SPECTRUM

Ilmiy-metodik jurnal
Научно методический журнал
Scientific and Methodical Journal

№ 2-Son 2026-yil

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Buxoro viloyat Axborot va Ommaviy komunikatsiyalar boshqarmasi tomonidan 2025-yil 26-dekabrdagi №1273056 sonli guvohnoma bilan ro‘yxatga olingan

BOSH MUHARRIR:
Axmadov Nazirjon Rahmat o‘g‘li
Psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
TAHRIRIYAT KENGASHI A’ZOLARI

Кулешов Валерий Владимирович - pedagogika fanlari doktori, professor Rossiya Fanlar akademiyasining akademigi (Ukraina).

Andriyenko Yelena Vasilyevna - pedagogika fanlari doktori, professor (Novosibirsk davlat pedagogika universiteti Fizika, matematika, axborot va texnologiya ta’limi instituti, Novosibirsk, Rossiya).

Romm Tatyana Aleksandrovna - pedagogika fanlari doktori, professor (Novosibirsk davlat pedagogika universiteti Tarix, gumanitar va ijtimoiy ta’lim instituti, Novosibirsk, Rossiya).

Olimov Shirinboy Sharofovich — pedagogika fanlari doktori, professor (Buxoro davlat universiteti “Pedagogika” kafedrasi mudiri).

Zaripov Lochin Rustamovich - pedagogika fanlari doktori (DSc), professor (O’zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy ta’limni rivojlantirish ilmiy-tadqiqot markazi, O’quv-uslubiy faoliyatni takomillashtirish boshqarma boshlig‘i).

Safarov Dilmurod Xalimovich - psixologiya fanlari doktori (DSc), professor (Navoiy viloyati pedagogik mahorat markazi Akademik faoliyat bo'yicha direktor o'rinbosari)

Nazarov Akmal Mardonovich - psixologiya fanlari doktori (DSc), professor (Buxoro davlat universiteti Yoshlar masalalari va ma`naviy-ma`rifiy ishlar bo`yicha birinchi prorektor).

Rustamov Shavkat Shuhrat o’g‘li - psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent (Buxoro davlat universiteti “Psixologiya” kafedrasi mudiri).

Ganjiyev Feruz Furqatovich - psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent (Buxoro davlat universiteti “Psixologiya” kafedrasi professori).

Ismatova Dilafruz Tuymuratovna - psixologiya fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD), (Buxoro davlat universiteti “Psixologiya” kafedrasi dotsenti).

Muxlisov Sodiqjon Saidjonovich - pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD), (Buxoro davlat universiteti “Axborot tizimlari va raqamli texnologiyalar kafedrasi dotsenti).

Tilavov Muxtor Hasan o‘g‘li - psixologiya fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD), (Buxoro davlat universiteti “Psixologiya” kafedrasi dotsenti).

Mas’ul kotib:

Dehqonboyev Shohjahon Oybek o‘g‘li – Buxoro davlat universiteti Psixologiya kafedrasi o‘qituvchisi

EDITOR-IN-CHIEF:

Akhmadov Nazirjon Rahmat o‘g‘li — Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor.

MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD:

Valeriy Vladimirovich Kuleshov — Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the Russian Academy of Sciences (Ukraine).

Elena Vasilyevna Andrienko — Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Novosibirsk State Pedagogical University, Institute of Physics, Mathematics, Information and Technological Education, Novosibirsk, Russia).

Tatyana Aleksandrovna Romm — Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Novosibirsk State Pedagogical University, Institute of History, Humanities and Social Education, Novosibirsk, Russia).

Shirinboy Sharofovich Olimov — Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Bukhara State University, Head of the “Pedagogy” Department).

Lochin Rustamovich Zaripov — Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor (Research Center for the Development of Higher Education under the Ministry of Higher Education, Science and Innovations of the Republic of Uzbekistan, Head of the Department for Improvement of Educational and Methodological Activities).

Dilmurod Xalimovich Safarov — Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor (Navoi Regional Center for Pedagogical Excellence, Deputy Director for Academic Affairs).

Akmal Mardonovich Nazarov — Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor (Bukhara State University, First Vice-Rector for Youth Affairs and Spiritual-Educational Work).

Shavkat Shuhrat o‘g‘li Rustamov — Doctor of Psychological Sciences (DSc), Associate Professor (Bukhara State University, Head of the “Psychology” Department).

Feruz Furqatovich Ganjiyev — Doctor of Psychological Sciences (DSc), Associate Professor (Bukhara State University, Professor of the “Psychology” Department).

Dilafruz Tuymuratovna Ismatova — Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences, Associate Professor (Bukhara State University, “Psychology” Department).

Sodiqjon Saidjonovich Mukhlisov — Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences, Associate Professor (Bukhara State University, “Information Systems and Digital Technologies” Department).

Muxtor Hasan o‘g‘li Tilavov — Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences, Associate Professor (Bukhara State University, “Psychology” Department).

EXECUTIVE SECRETARY:

Dehqonboyev Shohjahon Oybek o‘g‘li — Lecturer, Department of Psychology, Bukhara State University.

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

Ахмадов Назирджон Рахмат угли — доктор философии по психологии (PhD), доцент.

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОГО СОВЕТА:

Кулешов Валерий Владимирович — доктор педагогических наук, профессор, академик Российской академии наук (Украина).

Андриенко Елена Васильевна — доктор педагогических наук, профессор (Новосибирский государственный педагогический университет, Институт физики, математики, информационных и технологических наук, г. Новосибирск, Россия).

Ромм Татьяна Александровна — доктор педагогических наук, профессор (Новосибирский государственный педагогический университет, Институт истории, гуманитарных и социальных наук, г. Новосибирск, Россия).

Олимов Ширинбой Шарофович — доктор педагогических наук, профессор (Бухарский государственный университет, заведующий кафедрой «Педагогика»).

Зарипов Лочин Рустамович — доктор педагогических наук (DSc), профессор (Научно-исследовательский центр развития высшего образования при Министерстве высшего образования, науки и инноваций Республики Узбекистан, начальник управления совершенствования учебно-методической деятельности).

Сафаров Дилмурод Халимович — доктор психологических наук (DSc), профессор (Навоийский областной центр педагогического мастерства, заместитель директора по академической деятельности).

Назаров Акмал Мардонович — доктор психологических наук (DSc), профессор (Бухарский государственный университет, первый проректор по делам молодежи и духовно-просветительской работе).

Рустамов Шавкат Шуҳрат угли — доктор психологических наук (DSc), доцент (Бухарский государственный университет, заведующий кафедрой «Психология»).

Ганжиев Феруз Фуркатович — доктор психологических наук (DSc), доцент (Бухарский государственный университет, профессор кафедры «Психология»).

Исматова Дилафруз Туймуратовна — доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент (Бухарский государственный университет, кафедра «Психология»).

Мухлисов Содикжон Саиджонович — доктор философии (PhD) по педагогическим наукам, доцент (Бухарский государственный университет, кафедра «Информационные системы и цифровые технологии»).

Тилавов Мухтор Хасан угли — доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент (Бухарский государственный университет, кафедра «Психология»).

ОТВЕТСТВЕННЫЙ СЕКРЕТАРЬ:

Дехконбоев Шохжахон Ойбек угли — преподаватель кафедры «Психология» Бухарского государственного университета.

Narmuradova Rayhon Uktamovna,
Navoiy innovatsiyalar universiteti

HUQUQNI MUHOFAZA QILUVCHI ORGANLAR XODIMLARINI PSIXOLOGIK TAHLILGA O‘RGATISHNING AHAMIYATI

Annotatsiya. *Mazkur maqolada huquqni muhofaza qiluvchi organlar xodimlarini psixologik tahlilga o‘rgatish masalasi pedagogik va psixologik nuqtayi nazardan tahlil qilinadi. Psixologik tahlil ko‘nikmalarining kasbiy barqarorlikka ta’siri, stressli vaziyatlarda qaror qabul qilishdagi o‘rni hamda tayyorgarlik jarayonining samarali mexanizmlari mualliflik yondashuvi asosida asoslab beriladi.*

Tayanch so‘zlar: *psixologik tahlil, kasbiy barqarorlik, pedagogik tayyorgarlik, stress omillari, refleksiv faoliyat, professional kompetensiya, xizmat samaradorligi, huquqni muhofaza qilish.*

Аннотация: *В статье с педагогической и психологической точек зрения анализируется проблема обучения сотрудников правоохранительных органов психологическому анализу. Обосновывается влияние навыков психологического анализа на профессиональную устойчивость, их роль в принятии решений в стрессовых ситуациях, а также эффективные механизмы подготовки на основе авторского подхода.*

Ключевые слова: *психологический анализ, профессиональная устойчивость, педагогическая подготовка, стрессовые факторы, рефлексивная деятельность, профессиональная компетентность, эффективность служебной деятельности, правоохранительные органы.*

Annotation*: This article analyzes the issue of training law enforcement officers in psychological analysis from pedagogical and psychological perspectives. The impact of psychological analysis skills on professional stability, their role in decision-making under stressful conditions, and effective training mechanisms are substantiated based on the author’s approach.*

Key words*: psychological analysis, professional stability, pedagogical training, stress factors, reflective activity, professional competence, service effectiveness, law enforcement.*

So‘nggi yillarda huquqni muhofaza qiluvchi organlar faoliyati tobora murakkablashib borayotgan ijtimoiy jarayonlar fonida amalga oshirilmoqda. Jinoyatchilik shakllarining o‘zgarishi, ijtimoiy ziddiyatlarning kuchayishi hamda aholining huquqiy ong darajasining turlicha bo‘lishi xodimlardan yuqori darajadagi kasbiy tayyorgarlikni talab etadi. Bunday sharoitda faqat huquqiy bilim va normativ hujjatlarni bilish yetarli bo‘lmay, xodimning psixologik tayyorgarligi ham muhim omilga aylanmoqda.

Amaliy tajriba shuni ko‘rsatadiki, xizmat jarayonida yuzaga keladigan stressli va noaniq vaziyatlar xodimlarning qaror qabul qilish jarayoniga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Psixologik tahlil ko‘nikmalarining yetarli darajada shakllanmaganligi holatlarida hissiy zo‘riqish kuchayib, xizmat faoliyatida xatoliklar yuzaga kelishi mumkin. Shu sababli xodimlarni psixologik tahlilga o‘rgatish masalasi zamonaviy pedagogik-psixologik tadqiqotlarning dolzarb yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi.

Mazkur tadqiqotning ilmiy yangiligi psixologik tahlilni huquqni muhofaza qiluvchi organlar xodimlarining kasbiy tayyorgarligida mustaqil va yetakchi kompetensiya sifatida asoslab berishdan iborat.

Tadqiqot obyekti huquqni muhofaza qiluvchi organlar xodimlarining kasbiy faoliyati jarayonida psixologik tahlil ko‘nikmalarini shakllantirish jarayoni hisoblanadi.

Tadqiqot jarayonida mantiqiy tahlil va sintez, pedagogik kuzatuv, taqqoslash, xizmat faoliyati natijalarini umumlashtirish hamda muallifning shaxsiy amaliy tajribasiga asoslangan tahliliy yondashuv metodlaridan foydalanildi. Metodlarning tanlanishi tadqiqot maqsadi va vazifalaridan kelib chiqqan holda amalga oshirildi.

Psixologik tahlil shaxsning ichki emotsional holatini, xulq-atvor motivlarini va vaziyatga bo‘lgan munosabatini anglash jarayonini o‘z ichiga oladi. Pedagogik nuqtayi nazardan, psixologik

tahlil xodimlarda refleksiv fikrlashni rivojlantiradi va o‘z faoliyatini ongli baholash imkonini yaratadi.

Huquqni muhofaza qiluvchi organlar faoliyatida psixologik tahlil ikki yo‘nalishda namoyon bo‘ladi. Birinchidan, xodim atrofdagilarning, jumladan, huquqbuzar, jabrlanuvchi va guvohlarning ruhiy holatini baholay oladi. Ikkinchidan, xodim o‘z psixologik holatini nazorat qilish orqali hissiy zo‘riqishning salbiy ta’sirini kamaytiradi. Ushbu ikki yo‘nalishning uyg‘unligi xizmat faoliyatining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Psixologik tahlil ko‘nikmalariga ega bo‘lgan xodimlar xizmat jarayonida murakkab vaziyatlarga nisbatan barqarorroq munosabat bildiradilar. Bunday xodimlar stressli holatlarda o‘zini tuta bilish, konfliktli vaziyatlarni keskinlashtirmasdan hal etish va muloqot jarayonida empatiyani namoyon etish qobiliyatiga ega bo‘ladilar.

Amaliy kuzatuvlar shuni ko‘rsatadiki, psixologik tayyorgarligi yetarli bo‘lmagan xodimlarda kasbiy charchash holatlari tezroq yuzaga keladi. Bu esa xizmat faoliyatida xatolar, muloqotdagi keskinlik va ijtimoiy ishonchning pasayishiga olib kelishi mumkin. Shu nuqtayi nazardan, psixologik tahlil ko‘nikmalarini shakllantirish kasbiy barqarorlikni ta’minlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

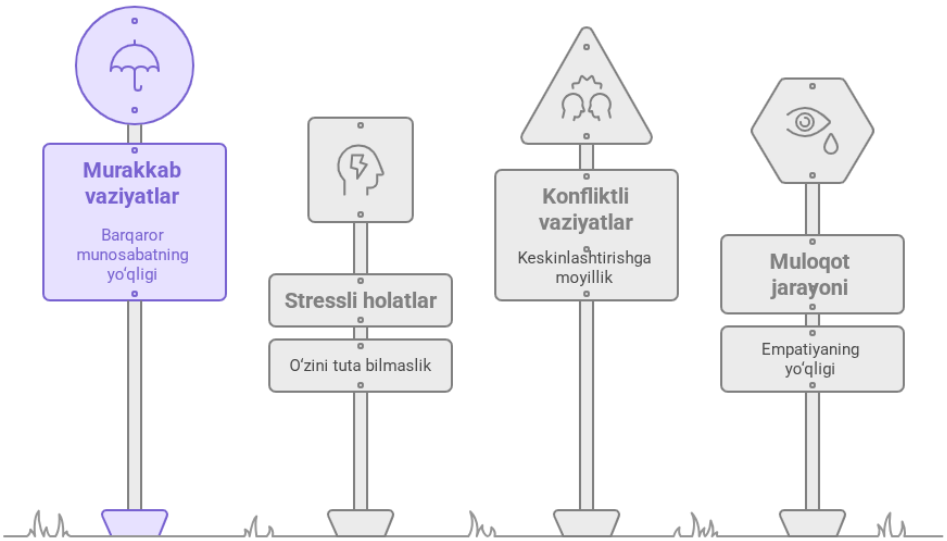

1-rasm. Psixologik tahlil ko‘nikmalarining ahamiyati.

Xodimlarni psixologik tahlilga o‘rgatish jarayoni tizimli va uzluksiz tashkil etilishi lozim. Pedagogik jarayonda trening mashg‘ulotlari, vaziyatli tahlillar, rolli o‘yinlar va real xizmat holatlarini modellashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu usullar xodimlarda tahliliy fikrlashni rivojlantirib, real vaziyatlarda psixologik jihatdan to‘g‘ri qaror qabul qilish ko‘nikmalarini shakllantiradi.

Pedagogik mexanizmlarning samaradorligi ularning nazariya va amaliyot bilan uyg‘unligiga bog‘liq. Faqat nazariy bilimlar bilan cheklangan tayyorgarlik kutilgan natijani bermaydi. Shu bois o‘quv mashg‘ulotlarini xizmat faoliyati bilan uzviy bog‘lash zarur.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, psixologik tahlil ko‘nikmalari rivojlangan xodimlar xizmat vazifalarini bajarishda yuqori darajadagi barqarorlikni namoyon etadilar. Ular qaror qabul qilish jarayonida vaziyatni har tomonlama baholab, hissiy omillar ta’sirini minimallashtirishga intiladilar.

Aksincha, psixologik tayyorgarlik yetarli bo‘lmagan hollarda qaror qabul qilish jarayonida shoshqaloqlik, subyektivlik va emotsional beqarorlik kuzatiladi. Bu holat xizmat samaradorligiga salbiy ta’sir ko‘rsatadi. Mazkur natijalar psixologik tahlilga yo‘naltirilgan pedagogik tayyorgarlikning muhimligini yana bir bor tasdiqlaydi.

Xulosa qilib aytganda, huquqni muhofaza qiluvchi organlar xodimlarini psixologik tahlilga o‘rgatish ularning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishda muhim pedagogik-psixologik omil hisoblanadi. Psixologik tahlil ko‘nikmalarining shakllanishi xizmat faoliyatida barqarorlikni ta’minlab, stressli vaziyatlarda asoslangan va mas’uliyatli qarorlar qabul qilishga zamin yaratadi. Shu

bois mazkur yo‘nalishda ta’lim va malaka oshirish tizimini tizimli ravishda rivojlantirish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati.

1. Karimova V.M. Psixologiya asoslari. - Toshkent: Fan, 2019. - 256 b.
2. G‘oziev E.G. Pedagogik psixologiya. - Toshkent: O‘qituvchi, 2018. - 312 b.
3. Abdurahmonov F.M. Kasbiy stress va uning psixologik xususiyatlari. - Toshkent: Innovatsiya, 2020. - 198 b.
4. Rasulov B.X. Psixologik tayyorgarlikning pedagogik mexanizmlari // Pedagogik tadqiqotlar. - 2021. - №2. - B. 55-60.
5. Zokirov S.Sh. Huquqni muhofaza qilish faoliyatida psixologik tayyorgarlik masalalari // Yuridik fanlar axborotnomasi. - 2022. - №3. - B. 42-47.
6. Mullajonov A.R. Huquqni muhofaza qiluvchi organlar xodimlarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish // Ijtimoiy-gumanitar fanlar. - 2020. - №4. - B. 66-71.

MUNDARIJA:

Qurbonov G‘ulomjon G‘afurovich Ochilboyeva Maftuna Dilshod qizi	*Matematik ta’limda differensial yondashuv tushunchasi va uning shakllanishining hozirgi holati*	**6**
Xusanova Gulasal Shuhratjon qizi Husanboyeva Xurshidabonu Muhammadamin qizi	*Axborot texnologiyalarining chet tilini o‘qitish metodikasidagi o‘rni va ahamiyati*	**10**
Nasirdinova Gulshoda Donyorbek qizi Abdumalikova Marjona Doniyorjon qizi	*Kollaborativ o‘qitish texnologiyasi “boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi” faniga tatbiq etish imkoniyati*	**13**
Alimdjanova Dilbar Negmatovna	*Jamoat salomatligini fanini o‘qitishda mualliflik pedagogik texnologiyalari*	**18**
Raximova Nasiba Nuriddinovna	*O‘smirlarda agressiya muammosini o‘rganishning nazariy-metodologik asoslari*	**22**
Bozorova Nazokat Mamasoatovna	*Tarixiy podkastlar va videobloglar o‘quvchilarning kognitiv faolligini rivojlantirish shakli sifatida*	**26**
To‘rayeva Dilovar Naimovna	*Kichik yoshdagi o‘quvchilarning badiiy asarni tahlil etishdagi psixologik xususiyatlari*	**30**
Bobomurodova Mahzuna Ortiq qizi	*Gidronimlarda geografik va tarixiy omillarning aks etishi*	**33**
Giyasova Zuxra Raxmatullayevna	*Gaz molekulalarining tezliklar bo‘yicha taqsimoti: desmos yordamida raqamli vizualizatsiya va didaktik imkoniyatlar*	**36**
Bekimbetova Gulnaz Nabatovna	*Methodology for using educational materials on natural resources in theoretical classes*	**43**
Narmuradova Rayhon Uktamovna	*Huquqni muhofaza qiluvchi organlar xodimlarini psixologik tahlilga o‘rgatishning ahamiyati*	**48**
Itolmasova Nafisa Furqatovna	*Kasbiy qobiliyat tushunchasi va uning psixologik asoslari*	**51**
Yunusova Sohiba Abdulmamidovna Raxmataliyeva Marjona Xurshidjon qizi	*Jarayonlarni boshqarishda rejiniring va kaizen uslublari asosida samaradorlikni oshirish*	**54**
Narmuradova Rayhon Uktamovna	*Jinoyat sodir etishda affekt holatining psixologik va huquqiy bahosi*	**57**
Ismatova Kamola Azizjon qizi	*Bola psixik taraqqiyotida oilaning ahamiyati*	**60**
Очилова Мехрубон Суратовна	*Значение курсов повышения квалификации учителей цифровой грамотности и применению образовательных платформ на уроках географии*	**64**
Sirojov Otajon Orifjonovich	*Talabalarning o‘quv faoliyatini raqamli texnologiyalar asosida tashkil qilishning integrativ mexanizmlarini takomillashtirish*	**69**
Islomov Nurtoy Nomoz o‘g‘li	*Talabalarda atamalar bilan ishlash ko‘nikmalarini takomillashtirish*	**76**

Madaminova Gulzira Gulamkadirovna	*Ingliz tili o‘qitishda o‘quvchilarning kognitiv kompetensiyani rivojlantirish metodlari tahlili*	***80***
Eshmuminova Oybarchin Botirovna	*Maktabdan tashqari ta’lim strategiyalari: istiqbolli yo‘nalishlar, strategik rejalashtirish va amaliy tadqiqotlar*	***84***
Ibodulloyev Nurali Sheraliyevich	*Raqamli texnologiyalardan foydalanishning ta’lim jarayonidagi o‘rni*	***88***
Odamova O‘g‘iljon Kenjayevna	*Ta’lim muassasalarida psixologik xizmatning samaradorligini oshirishda ertak terapiyasining o‘rni*	***91***
Shikarov Tolib Tavakalovich	*Raqamli pedagogikada adaptiv ta'lim texnologiyalari: talabalarning individual ehtiyojlarini qondirish va o‘quv samaradorligini oshirish*	***95***
Raximov Azizbek Normurodovich	*Jadid munavvarlar faoliyatida vatanparvarlik tarbiyasining pedagogik mohiyati*	***99***
Shomurodova Nozima Baxriddin qizi	*Maktabgacha yoshdagi bolalarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishda xorijiy tajribalar tahlili*	***104***
Xolmirzayeva Shahnoza Majidovna	*Maktabgacha yoshdagi bolalarda mustaqillik va ijodiy tashabbusni rivojlantirishning pedagogik asoslari*	***108***
Tangirov Farxodjon Mamatyakubovich	*Loyihaga asoslangan faoliyatning o‘quvchilar meta-fan kompetensiyalari va texnologik madaniyatini rivojlantirishga ta’siri*	***112***
Rasulov Rustambek Odilovich Xoshimov Mirjalol Murodjon o‘g‘li	*Xalqaro aloqa: mohiyati, rivojlanishi, va zamonaviy tendensiyalar*	***119***
Baratova Nozima Xidirova Gavhar Rustamovna	*Raqamli texnologiyalar asosida barqaror turizmni rivojlantirish istiqbollari*	***123***
Urazaliyeva Dilraboxon Nishonboyevna	*O‘smirlarda suisid xavfining bio-psixo-fiziologik mexanizmlari: masofaviy psixogen ta’sir sharoitida tibbiy-psixologik yondashuv*	***129***
Kurbonov Munis Ro‘zmetova Muhabbat	*Ta’lim jarayonida pedagogik yondashuv axborotlashtirishning ahamiyati*	***137***
Farmonova Dildora Sobirovna	*Nogiron bolalarning jamiyatga moslashuvidagi to‘siqlar*	***140***
Axmadova Gulbashakar Azizbekovna	*Erta bolalikda emotsional befarqlikning oqibatlari*	***143***
Tojiboyev Ziyodilla A'zamjon o‘g‘li	*Raqamli iqtisodiyot sharoitida milliy iqtisodiyotni rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlari*	***147***
Umaraliyeva Hilola Fazliddin qizi	*Talabalarning kommunikativ kompotentligi guruhiy o‘zaro ta’sir samaradorligining prediktori sifatida*	***149***
Kozieva Ikbol Komilzhonovna	*Onomastics funktions*	***153***
Ismatova Dilafruz To‘ymuratovna	*Zamonaviy jamiyatda oilaviy qadriyatlar transformatsiyasi: an’anaviy modeldan individualistik modelga o‘tish jarayoni*	***156***
Ziyadilloyeva Malikabonu Abdulloyevna	*Approaches to studying individual soldier performance and group interaction in the armed forces*	***160***

Ashrapov Nodirbek Namoz o‘g‘li	*O‘smirlik davrida kognitiv jarayonlarning shakllanishiga ta’sir etuvchi ijtimoiy-muhit omillari va ularning shaxs kamolotidagi ahamiyati*	***164***
Hamroyev Jasur Umedovich	*Oliy ta’lim muassasalarida sun’iy intellekt texnologiyalari asosida talabalarning innovatsion tafakkuri va muammoli vaziyatlarni hal etish kompetensiyalarini rivojlantirish mexanizmlari*	***169***
Axmadov Nazirjon Rahmat o‘g‘li	*Social and psychological factors in the development of positive behavior in adolescents*	***173***
Rustamov Shavkat Shuxratovich	*Pedagogical and psychological approaches to developing students’ innovative competence*	***177***
Назаров Акмал Мардонович	*Психологические факторы развития креативного мышления и инновационного подхода у студентов*	***180***
Ганджиев Феруз Фуркатович	*Проявления агрессии среди подростков в социальных сетях и их психологические последствия*	***184***
Дехконбоев Шохжахон Ойбекович	*Методы и подходы судебно-психологической экспертизы при оценке эмоционального состояния личности*	***189***
Zoirov Abduqodir Askarovich	*Talabalarda diqqat sifatlari rivojlanishining psixologik determinantlari*	***193***
Xolmo‘minova Yasmina Ma’murjon qizi	*Maxsus ehtiyojli bolalar bilan ishlashda individual ta’lim dasturlarining samaradorligi*	***197***
Khusanova Gulasal Shuhratjon kizi, Fozilova Shakhzoda Aslam kizi	*Comparison of the effectiveness of online and offline learning*	***200***
Raximova Moxinora Xoshimjanovna Ibrohimova Feruzabonu Ilyosbek qizi	*Rivojlangan xorijiy mamlakatlar ta’limi taraqqiyotining ayrim masalalari*	***203***
Шарипова Умида Шавкат кизи	*Факторы и проблемы исследования гендера в социолингвистике*	***206***
Тагирова Муштарий Махсудовна	*Своеобразные черты литературных и публицистических трудов джадидов*	***209***
Narziyeva Husnora	*Norasmiy savdoning shahar iqtisodidagi o‘rni*	***212***
Xomidova Mahliyo Akobir qizi	*Elektron hisoblash mashinalari uchun yaratilgan dasturlar, ixtirolar, foydali modellar va sanoat namunalari*	***216***
To‘raqulova Nargiza Ali qizi	*Yozuvning vujuga kelishi va tilshunoslikdagi ahamiyati*	***219***
Qovlonbekov Abdulaziz Abdullajon o‘g‘li.	*Para sportchilarni qo‘llab quvvatlashning ijtimoiy psixologik determinatlari (o‘smir yoshidagi parasportchilar misolida).*	***222***
Diyorbek Abrayev Mamarajab ogli	*Translation of culturally-bound words from english into uzbek: challenges and strategies*	***225***
Sharipova Shukronaxon Baxtiyorjon qizi	*O‘zbek xalq og‘zaki ijodi va uni maktabgacha yoshdagi bolalar emotsional intellektini rivojlantirishda qo‘llashning psixologik asoslari*	***228***

Rahmatova Nasiba Sobirovna	*Gender psixologiyasida jinsiy farqlanish muammolarini tahlil qilishda erkaklar va ayollarning rollari*	***231***
Ro‘ziyev Ulug‘bek Muzzafarovich	*O‘smirlardagi emotsional zo”riqishlar va ularni kelib chiqish sabablari*	***238***
Mirzayeva Dilshoda Ikromjonova Sayfidinova Aziza Tolibovna	*O‘zbek va ingliz leksikasida nabotot obrazlarining metaforik talqini*	***242***
Qodirova Dilnoza Murtazoyevna	*Talabalarda professional identifikatsiya jarayonining psixologik determinantalari*	***244***
Tajibayev Shohruh Maqsudovich	*The influence of psychological characteristics on guides’ communicative skills and their professional significance*	***251***
Sharopov Suxrob Shodi o’g’li	*O‘smirlarda refleksiv xususiyatlar va tanqidiy fikrlash o‘rtasidagi bog‘liqlik*	***256***

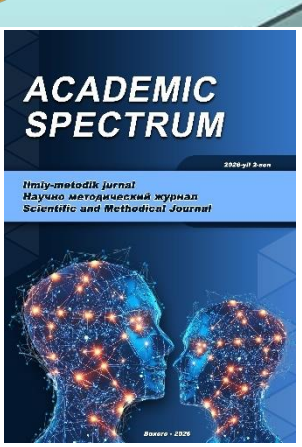

“ACADEMIC SPECTRUM” ILMIY METODIK JURNALI UCHUN MAQOLALARNI RASMIYLASHTIRISH TALABLARI

“ACADEMIC SPECTRUM” ilmiy jurnali mualliflari diqqatiga!

1. “ACADEMIC SPECTRUM” ilmiy jurnali ilmiy maqolalarni o’zbek, rus va ingliz tillarida chop etadi.

2. E’lon qilinadigan maqolalarga bo’lgan asosiy talablar:

- ishning dolzarbligi va ilmiy yangiligi;
- maqolaning hajmi: adabiyotlar ro’yxati, chizma va jadvallar inobatga olingan holatda 3-8 betgacha;
- maqola nomi, annotatsiya (50-60 ta so’z) va tayanch so’zlar (8-10 ta) ingliz, o’zbek va rus tillarida keltiriladi.

3. Maqola boshida mavzu, muallifning F.I.O. (to’liq yozilishi kerak), mualliflar bir nechta bo’lsa, ularning har biri haqida to’liq ma’lumotlar berilishi shart, tashkilot, shahar, mamlakat, muallifning e-maili ko’rsatiladi. Matnda kirish qismi, tadqiqot obyekti va qo’llanilgan metodlar, olingan natijalar va ularning tahlili, xulosa, adabiyotlar ro’yxati, albatta, keltiriladi. Maqolada keyingi 10-15 yilda e’lon qilingan adabiyotlarga havola qilinishi tavsiya etiladi.

4. Matn uchun: Microsoft Word; Times New Roman, 12 shrift, maqola nomi bosh harflarda, interval 1,0; abzas 1,0 sm, yuqori va pastki tomon 2 sm, chap va o’ng tomon 2 sm.

5. Agar maqolaga rasm, jadval, diagramma, sxema, chizma, turli grafik belgilar kiritilgan bo’lsa, ular aniq va ravshan tasvirlanishi, qisqartmalarning to’liq izohi yozilishi lozim. Formulalar matnga maxsus kompyuter dasturlarida kiritilishi kerak.

6. Iqtibos olingan yoki foydalanilgan adabiyot satr osti izohi tarzida emas, balki maqola oxirida asosiy matndagi ketma-ketligi asosida umumiy ro’yxatda ko’rsatiladi. Matn ichidagi ko’chirmadan so’ng iqtibos olingan asarning ro’yxatdagi tartib raqami va sahifasi kvadrat qavs ichida beriladi. Bu o’rinda kitob, to’plam, monografiyalar uchun mualliflarning ism-familiyalari, manbaning to’liq nomi, nashr ko’rsatkichi (shahar, nashriyot va nashr yili) ko’rsatiladi. Jurnal maqolalari va boshqa davriy nashrlar uchun mualliflarning ism-familiyalari, maqola nomi, jurnal nomi, yili va soni, sahifa nomeri ko’rsatiladi.

7. Maqola matni kamida 70-80 % muallifning shaxsiy izlanishlari natijasiga asoslanishi lozim. Topshirilgan maqolalar “Antiplagiat” tizimi yordamida tekshiriladi.

8. Tahririyatga taqdim qilingan maqolalar tahririyat tomonidan taqrizga beriladi. Maqola taqrizdan qaytgach, agar zarur bo’lsa, barcha savol va e’tirozlar bo’yicha muallifga qayta ishlash uchun taqdim etiladi. Maqola nusxalari qaytarilmaydi.

9. Tahririyat maqolani taqrizga yuboradi, taqriz ijobiy bo’lsa maqola jurnalda chop etish uchun qabul qilinadi. Jurnalda anjuman tezislari va ma’ruzalari chop etilmaydi. E’lon qilingan materiallarning haqqoniyligiga va ko’chirilmaganligiga shaxsan muallif javobgardir.

10. Tahririyat maqolaga ayrim kichik o’zgartirishlarni kiritishi mumkin. Yuqoridagi talablarga javob bermaydigan maqolalar tahririyat tomonidan ko’rib chiqilmaydi va muallifga qaytarilmaydi.

11. Ijobiy taqriz berilgan maqola tahririyat tomonidan qabul qilingan sanaladi. Jurnal tahririyati maqola matnini qisqartirish va unga tahririy o’zgartirishlar kiritishga haqlidir.

12. Yuqoridagi talablarga javob bermaydigan maqolalar tahririyat tomonidan qabul qilinmaydi va ko’rib chiqilmaydi.

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Buxoro viloyat Axborot va Ommaviy komunikatsiyalar boshqarmasi tomonidan 2025-yil 26-dekabrdagi №1273056 sonli guvohnoma bilan ro‘yxatga olingan.

Tahririyat manzili: 200117, O‘zbekiston Respublikasi,
Buxoro shahri Alpomish ko‘chasi, 9-uy
Elektron manzil: https://fanistiqbollari.uz
Telegram raqami: -998 (91) 245-46-66

“ACADEMIC SPECTRUM” ilmiy-metodik jurnal.
Buxoro
2026. № 2-Son.